ԽԵ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 198 | ՅՈՒԼԻՍ 23 / 4 ՕԳՈՍՏՈՍ 1897 | 4 ՌԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1315 | ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

اداره‌خانه‌سنه غزته‌سى (ماسيس) ـده ...

Նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել Առ Խմբագրութիւն ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԳՐՈՅ

Կ. ՊՈԼԻՍ ՂԱԼԱԹԻԱ, Համոի Բաշը խան Օսմ. Նախկին Պանքայի փողոց, Թիւ 2

Direction du Journal "MASSIS" Galata, CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues aux Bureaux du journal

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դհկն. արծ.	75
» »	Վեցամսեայ	» »	40
Գաւառներու »	Տարեկան	» »	100
» »	Վեցամսեայ	» »	50
» »	Եռամսեայ	» »	25
Օտար երկրի »	Տարեկան	ֆրանք	25
Ռուսիոյ »	»	րուբլի	10

Դրամի փոխարէ՛ն փոստայի փուլ կընդունուի. 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:

10 ՓԱՐԱ — ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՇԱՀԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ԳԱՂԱՓԱՐԸ

Առենով գիւղի մը մէջ մարդ մը իր մէկ ձիուն շնորհիւ իր ընտանիքին ապրուստը կը հանէ եղեր։ Օր մը այս մարդը կը խորհի թէ արդեօք կարելի չէ՞ առանց ձիուն աշխատութենէն բան մը պակսեցնելու անոր համար ծախսուած օրական հինգ ղրշ. էն 10ը փարայի խնայողութիւն մը ընել։ Օրեր յետոյ կը տեսնէ որ ձին ատեկ ֆնաս մը չկրեց։ Այն ատեն կը խորհի թէ խնայողութիւնը կարելի է 20 փարայի բարձրացնել, ու կը դիտէ որ ձին իր սովորական աշխատութիւնները կը կատարէ առաջուան պէս։ Ձիապանը քաջալերուած, աստիճանաբար ձիու ուտելիքէն կը կտրէ, մինչև որ օրը 2 ղրուշի կ'իջեցնէ զայն, ու միշտ ուրախութեամբ կ'ըստուգէ որ իր քաջ ձին կը շարունակէ իր աշխատութիւնները առանց որ և է տկարութիւն ցուցնելու։ Իրաւ է որ թեթեւ նիհարութիւն մը կ'երեւի ձիուն վրայ, անոր կռնակի ոսկորները սանկ դուրս ցցուելու պէս բաներ մը կ'ըլլան, սակայն ձիապանը համոզուած է որ ասի պարզապէս եղանակին ազդեցութիւնն է. գարուն ըլլալով, կանանչեղէնները թեթեւ կ'ըլլան, երբ աշուն գայ չոր յարդին շնորհիւ նորէն ձին իր առջի պարարտութիւնը կը վերագտնէ։ Այսպէս կը խորհի մեր խնայող-անտեսող ձիապանը ու իր ձիուն աշխատութիւնը նոյնը պահելով անոր կերը կը պակսեցնէ։ Օր մըն ալ երբ ցորեն բեռցած մօտակայ ջրաղացը կ'երթայ, յանկարծ ձիուն ծունկերը կը դողդոջեն, վար կ'իյնայ ու բեռին տակը կը սատկի...։

* * *

Կ'ըսուի թէ այլեւայլ ժողովուրդներու բաղդատական նկարագիրը ուսումնասիրուած ժամանակ, նկատուած է որ ամենէն աւելի սեմական ցեղերը և ասոնց մէջ հրեայ տարրը շահագործելու յատկութիւնը ունի իր գերազանց աստիճանին մէջ. այսինքն շահագործել անհատը, միջավայրը, ժամանակը, տիրող զգացումները, պարագաները են. ևն։ Բայց մենք հայերս ալ միթէ այս շահագործութեան նուա՞զ օրինակներ ունինք մեր աչքի առջև, մեր մէջ։ Հարկաւ ամէն ժողովուրդի մէջ կրնան գտնուիլ ծուլիկներ որ աւելի կամ նուազ աստիճանով և ուժով ջանան օգտուիլ առիթներէ, զանոնք շահագործելու գիտումով. բայց մեր խօսքը ընդհանուր է և կ'ընդգրկէ ժողովուրդի ամենամեծ մասը։

Եւրոպացի շատ մը ճամբորդներ մեր շատ մը լաւ յատկութիւնները, մանաւանդ ընդունակութիւնը խոստովանած ժամանակ, միշտ վար կը զարնեն մեր վաճառականութեան եղանակը, որուն համար կ'ըսեն թէ չափազանց Ասիական է։ Քանի մը տարի առաջ եւրոպացի երկու ճամբորդներ Վանէն անցած ժամանակ կ'ուզեն տեղական արհեստագործութեան նմուշներ ունենալ։ Այն հայ վաճառականը որուն հետ խօսակցութեան կը մտնեն այդ շալի, կտաւի, ապայի են. նմուշները առնելու համար, շատ բարձր գին մը կը պահանջէ. մինչդեռ այդ պզտիկ կտորներուն իսկական արժէքը 10ը 20 փրյ. էն վեր չէ եղեր։ Այս բանը կը կատղեցնէ եւրոպացի ճամբորդը որ կը յայտարարէ թէ հայերը առուտուրի մէջ հրեաներէն վար չեն մնար։

Շահագործութեան այս գաղափարը սոսկալի կերպով տարածուած է մեր բոլոր դասակարգերու մէջ, ամենահարուստէն ամենաաղքատը և շատ զարգացածէն մինչև տգէտը։ Անշուշտ բացառութիւններ կան. բայց այնքան աննշան թիւով, որ կեանքին մէջ երկու հոգիի չես պատահիր։ Երբ որ և է մէկու հետ գործ մը ընել կամ մէկու մը գործին մէջ աշխատիլ կ'ուզես, այդ մարդուն առաջին նպատակն է փնտռել քու մէկ տկար կողմդ, կոխել անոր վրայ և որչափ կարելի է աժան ձեռք բերել աշխատութիւնդ։ Ասի անքա՛ն նոյնացած է մեր բնաւորութեան հետ, որ յաճախ, ամենէն լայն խորհող մարդն անգամ այսպէս կը վարուի, հնազանդելով ընդածին յատկութեան մը, զոր արմատախիլ չեն կրցած ընել, ո՛չ իր ուսումը, ո՛չ իր տաղանդը։ Մեր գործի մարդոց մէջ սոսկալի ագահութիւն մը կը տիրէ. կ'ուզեն որչափ կարելի է շատ օգտուիլ մէկէ մը, միշտ [illegible]։ Ասի մեր բարքերու մէկ յատկանշական կողմն է։ Մի կարծէք թէ գրելով, ձաղկելով պիտի կրնանք այս տեսակ ազգին յատկութիւններ անմիջապէս մեղմէ հեռացնել. սերունդներ պէտք է իրարու յաջորդեն և նոր ու բոլորովին հակոտնեայ դաստիարակութիւն մը — որուն նպաստելու են ժամանակն ու միջավայրը — հազիւ պիտի կրնայ մեզի դնել այն տարբեր ճամբուն վրայ, ուր շահագործելու այս սարքին յատկութիւնը ոչ տեղ, ոչ յենարան ունի։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ՀԱՅ ԿԵԱՆՔԸ

Թերթ մը հրատարակելու փորձ։ — Դպրոցներու վիճակը. — Կրթական վիճակը. տոհմային վարժարան. — Ուրախ լուր մը։

ՌՈՒՍՃՈՒՔ, 14 յուլիս 97

Թէ ինչո՞ւ քաջալերուած՝ երկրորդ կամ երկրորդական թղթակցի մը դերը առնել կը համարձակիմ քաղաքէս, պատմեմ։ Անցածները երիտասարդ մը մասնաւոր ջանքեր ըրաւ քաղաքիս մէջ հայ թերթ մը հիմնելու համար, թերթ մը որ իրեն բուն նպատակ ունենար հայ գաղութին կեանքը. թերթ մը որ շատ մը թուրցիկ, ուռուցիկ ցնդաբանութիւններէ ազատ, ժողովուրդին օրուան կեանքովը զբաղուէր։ Մասնախումբը՝ որ աս բանին համար կազմուեցաւ, երկար խորհրդակցութիւններէ ու հաշիւներէ ետքը սա եզրակացութեան հասաւ, թէ իրաւ՝ Ռուսճուքի և կամ Պուլկարիոյ հայութիւնը պէտք ունի առողջ թերթի մը բայց չէ կարող ապահովել անոր նիւթականը. ուստի նախ հարկ է բացէն գտնել մեկենաս մը կամ մեկենասներ որ տարեկան գոյանալիք 4000 ֆրանք պակաս մը գոցեն։ Եւ որովհետեւ այդ փափաքելի մեկենասներն դեռ քաղաքս չէ հասցուցած, այդ թերթի խնդիրն ալ իր սաղմնային վիճակին մէջ լռեցուեցաւ։ Մտածեցի, քանի որ Ռուսճուքի համար դժուար կը դառնայ թերթի մը պակասը. ըսել է տեղիս հայութիւնը կրնայ իր մէջէն բաւական նիւթ մատակարարել Մասիսի մէջ գէթ երկու թղթակիցներ պահելու չափ. աս մասին Պ. Մասեհ կրնայ ապահով ըլլալ որ բնաւ նպատակ մը չունիմ իր դափնիները խլելու. ինք կրնայ շարունակել իր նկատողութիւնները, ես ալ իմին պզտիկ խուզարկութիւններս։ Եթէ հայու կեանքը չըլլայ, մեր դրկից պուլկարէն ալ փոխ կ'առնենք։ Այսչափ մը նախաբանի համար բաւական է։

* * *

Կրթութենէ աւելի լաւ պայմաններու մէջ չէ նաև Պուլկարահայերուն կրթական գործը. լսուած գանգատներու ականջ կախելով, կը տեսնենք որ գլխաւոր կեդրոններ ինչպէս Վառնա, Փիլիպէ օրինաւոր վարժարաններ ունենալէ շատ հեռու են, մէկդի ձգենք աւելի փոքրիկ տեղերը. ինչպէս Սիլիստրէ, Պուրկազ ևն. ուր շատ անգամ մէկ հատ ուսուցչի մէջ կ'ամփոփուին լուսարարութենէ մինչև դպրապետութիւն, և տնտեսութենէ մինչև տեսչութեան պաշտօնները։

Ռուսճուք որ Պուլկարահայերու ամէնէն զարգացեալ կեդրոնն ըլլալու համբաւն ունի, դժբաղդաբար իր այդ համբաւը չարդարացներ իր դպրոցովը։ Տարեկան հարցաքննութիւնները որոնք սկսան յունիս 14ին և վերջացան յունիս 29ին, սա ճշմարտութիւնը մէջտեղ դրին թէ Ռուսճուքցին իր դպրոցովը շատ չի հետաքրքրուիր։ Ռուսճուքի երկսեռ վարժարանները ունին 4 ուսուցչուհիներ և 7 ուսուցիչներ (ասոնցմէ մէկ ուսուցիչը և մէկ ուսուցչուհին Պուլկար են)։ Ուշադիր հետեւելով քննութիւններուն բաւական գոհացուցիչ վիճակի մէջ տեսնուեցան. մանչերու վարժարանը, իր քննադատելի շատ մը կողմերով մէկտեղ անհամեմատ կերպով նախորդ տարիէն աւելի բարձր, մանաւանդ քանի մը երիտասարդ և եռանդուն ուսուցիչներու տարած աշխատութիւնները յայտնի կը տեսնուէին, որոնք յաջողած էին իրենց կարճ ժամանակի պաշտօնավարութեամբը շիտակ ճամբու մը դնել վարժարանը։ Բայց աղջիկներն բոլորովին արգահատելի վիճակ մ'ունէին, գոնէ այնպէս տեսանք մենք։ Երբէք չպիտի ներէինք վարժարանի Պատ. Հոգաբարձութեան և մեր վերը ակնարկած ուսուցիչներուն, որոնց կարողութեան և աշխատասիրութեան վրայ հաւատքնիս մեծ էր, եթէ անոնք չբացատրէին մեզի թէ, դրամական ի՛նչ նեղ դրութիւն մը շատ անգամ կը ջլատէ իրենց բարի ցանկութիւնները. և թէ տղայական ի՛նչ քմահաճոյքներ իրենց անկեղծ և ազնիւ ջանքերուն դէմ պատուարներ կը հանեն։ Հոս տղայ մը որ գերազօր է, իր ազգական մէկը պաշտօնին մէջ հաստատ պահել կուտայ, ան որ սերունդներ ամբողջ փճացուցած է. անդին պաշտօնախնդիր մը կարգ մը ազդեցիկներու առջև կը սողայ իր ոտքին տեղ մը ճարելու համար, խղճամիտ պաշտօնեաներու երեւակայական շատ մը խոշոր պակասութիւններ վերագրելով։

Ուրիշ անգամ մը պահելով տղայական հոգեբանութիւնը ընել երկարօրէն. հոս յիշենք անցողաբար մանրադէպ մը, որ աւելի յայտնի պիտի ցուցնէ թէ տղայութիւնը որչափ կը սեղմէ հոգաբարձութիւնն և ուսուցիչներուն նկատողութիւնները և քննադատութիւնները։

Դպրոցական տարեվերջի հանդէսի համար կը պատրաստուի յայտագիր մը, ուր կը գտնուի նաև տրամախօսութիւն մը աղջիկներու։ Մանչերու վարժարանին հայ. լեզուի դասատուն Պ. Վ. Մանուէլեան, մօտէն գիտակ աղջկանց վարժարանի խղճալի վիճակին, և մանաւանդ նկատելով որ կարգ մը աղաներ իրենց մատաղ զաւակները՝ երբ դեռ իրենց տոհմային լեզուին և կրօնի վրայ ոչինչ տեղեկութիւն ունին, կը ղրկեն գերմանական վարժարանը. այդ տրամախօսութիւնը կը պատրաստէ, ուր զգուշաւոր լեզուով մը կը պարզէ թէ որքան սխալ ճամբու կը հետեւին, և թէ ատով ինչ անհագին վնասներ կրնայ առաջանալ, և իբր դարման ցոյց կուտայ բարձրացնելու աղջկանց վարժարանները։

Այդ տրամախօսութիւնը իր փորձերուն մէջ դեռ, արձագանգ կը գտնէ սակայն ամբողջ քաղաքին մէջ, և ամբողջ ազգային դասակարգը դպանակէ մը չարժուածի պէս ոտքի կը կանգնի, — ի՛նչ. դասատու մը մեզ քննադատէ հա՛. — կարգ մը վիրաւորուած անձնասիրութիւններ ալ կը սկսին խլրտիլ. տիկին մը կիներու մէջ և պարոն մը այրերու մէջ կը սկսին շրջան ընել. և շատ հաւանական է որ գրողին գլխուն պաղ ջուր մը թափէին, եթէ հոգաբարձութիւն և ուսուցչութիւն միացած չյայտարարէին թէ — այդ անհատի մը գործը չէ, այլ ամբողջին հաւանութեամբը գրուած, և թէ իրենք իրենց շրջանին մէջ գրաքննութիւն չեն ընդունիր։

— Բարեբաղդաբար Պուլկար կառավարութիւնը չարտօներ անմիջական պաշտօնանկութիւն մը, ոչ հոգաբարձութեան և ոչ ալ ուսուցչութեան։

* * *

Բայց այդ հանդէսն ալ տեղի չունենար, Ռուսճուքի վարժարանի շէնքին համար արդէն շատ փլուած է, ուր կարելի չէ քանի մը հարիւր մարդ տեղաւորել, Թաղականները չեմ գիտեր կրօնական ինչ ըմբռնումներով եկեղեցիի դուռները միշտ փակ կը պահեն այսօրինակ հանդէսներու դէմ։ Հոգաբարձութիւնը երկար թափառումներէ ետք, վերջապէս յարմար տեղ մը չի գտնելով, բաւական կը սեպէ լոկ տղայոց վիճակագիրները բաշխել և տարեկան տեղեկագիրը տալ. առանց երկար բարակ հանդէսի մը. և երէկ կիրակի օրը այդ կատարուեցաւ, ներկայութեամբ կիներու և դուրսը մնացած այրերու հոծ բազմութեան մը։

Տեղեկաբերն էր վարժարանին տեսուչը Պ. Կ. Պիոնեան, որ յստակ կերպով խօսեցաւ բոլոր այն դպրոցական թերութիւններու վրայ, որոնք առաջ կուգային ի բնէ անկախ պատճառներէ, և թէ իրենք որքա՜ն կը ջլատուին իրենց անկեղծ և բարի ջանքերուն մէջ։

Կ'ըսուի թէ աս բանախօսութիւնն ալ յուզիչ է մեր բարեմիտ աղաներու ջիղերը . . . ։ Իսկ ես կ'ըսեմ թէ ալ պէտք է դադրեցնել. գլխի այդ սպառնական չարժումները. և մութ անկիւններու մէջ պատրաստուած խուլ պայքարները եւ հարկ է դպրոցին մէջէն կարել նետել բոլոր փտած հոտած մասերը. և աւելի լաւ ասպարէզ տալ առողջ մտածողներու, լեցնելով անոնց թիւը կարողներով։

* * *

Դպրոցական-կրթական վիճակէն ետքը, երբ անցնինք եկեղեցական-հոգեւորականին, անկումները աւելի սարսափելի պիտի ըլլան։ Պուլկարիոյ գլխաւոր տեղերը պտըտած և անոնց քահանաներուն մեծ մասին հետ տեսնուած ըլլալով, ճիշդը խօսելով չեմ տեսած գէթ մէկը արժանի իր կոչումին. — թերեւս իմ չտեսածներուս մէջ գտնուին. — բոլորն ալ ինկած մարդիկ, կեղծաւորի ձեւերով Հաճի-Պապաներու ձեռքը պորթիկներ կ'ըլլան, անոնց գրպանէն ժամոց մը և սեղանէն ալ դոլմա մը քաշելու համար. երբեք չես տեսնար մէկը որ իր պաշտօնին գիտակից ըլլայ իր մատին ծայրովը սատարելու ժողովուրդին մտաւոր և բարոյական զարգացման։ Բայց շիտակը խօսելով չեն ալ կրնար, ասոնք կանչուած են լոկ կնունք ընելու, պսակ օրհնելու և մեռել թաղելու համար։

Ասոնց հետ կրնանք խառնել նաև հրաժարուած Տ. Ղեւոնդ քահանան, որու վերամուսնութիւնը պաշտպանելու ազատամտութիւնը կը հասկնամ, բայց ներկայացնել զանի ինչ որ չէ, չեմ հասկընար։ Զգինք իր սահմանափակ հմտութիւնը որ յայտագրութեան և քանի մը գրաբար պարբերութիւններու մէջ կը կայանայ, ամբողջ իր քահանայական շրջանին մէջ քծնող կեղծաւոր մը եղած է, աւելի շատ դրամ քաշելու համար. և եթէ այսօր չամուսնացաւ՝ հարուստ հարսնցու մը չգտնելն է պատճառը ուրիշ ոչինչ։

Գոնէ Ն. օծութիւն Ս. հայրապետի կողմէ ղրկուած այցելու հովիւը մխիթարական բան մը աւելցնէր սա հոգեւորական տխուր վիճակին վրայ։ Ընդհակառակն ինք իր ընթացքովը, աւելի կը փչէ ժողովուրդի հաւատքը դէպի եկեղեցականութիւնը։

Թողունք որ կրնար նկատողութեան առնուիլ թէ այս վարդապետը 8—10 տարի առաջ, իր ոչ-կարգաւոր թափառումներուն մէջ, Սիլիստրէէն մինչև Ռուսճուք և Վառնայէն մինչև Պուրկէզ տխուր անուն մը ձգած է, և թէ Պարսկաստանէն իր մասին աննպաստ պատմուածներ մինչև հոս հասած են, կ'ըսէինք ասոնք թերեւս երկրորդական բայց նկատողութեան առնուելիք պարագաներ էին. գէթ իսկ ներկայովը մոռցնել տար հինցածները։ Գրեթէ վանտուած է ուրիշ քաղաքներէ... և այսօր հոս ամբողջ ժողովուրդը զզուեցուցած է. ամէն կիրակի եկեղեցական բեմին վրայ, դերասանական ձեւերու հանդիսատես կ'ըլլանք. կը պոռայ, կը կանչէ, չես գիտեր աներեւակայելի ինչ վտանգներ կը նշմարէ, կ'անիծէ, կը հայհոյէ, կը կռուի, մոռնալով որ ինք խաղաղութեան պաշտօնեայ մըն է։ Մանաւանդ իր ալեծուփ նաւակը տեղ մը կապելու համար, կ'աշխատի ժողովուրդին աչքին իբր անհաւատ, չեմ գիտեր իբր ինչեր ներկայացնել քանի մը դասատուներ, որպէս զի յաջողի վանտել տալ զանոնք, և ինք յաջորդել իրեններովը։

* * *

Սա կարգ մը տխուր տեղեկութիւնները կը փակեմ ուրախառիթ լուրով մը. վերջապէս նոր դպրոց մը շինելու ծրագիրն ընդունուած է։ Դպրոցի վերաշինութեան համար մասնախումբ մը կայ ընտրուած, որ հանգանակութեանց ձեռնարկած է, մինչև հիմա արձանագրուած կայ 20,000 ֆրանքի մօտ գումար մը. աւչափ մըն ալ պէտք կայ, բայց կ'ըսուի թէ ամբողջացնել դիւրին պիտի ըլլայ։ Նուիրատուներու ցանկը հրատարակուեցաւ։ Ա. կարգի նուիրատուներն են՝

Սարգիս Գույումճեան	4000 Ֆր.
Կարապետ Արսլանեան	4000 »

Շինութիւնը գալ տարի գարնան պիտի սկսի։ Բարի յաջողութի՜ւն։ ՏԻՐ

ԳՐԱԴԱՏԱԿԱՆ

Դ.

Ընդհ. դիտողութիւններ. — Թէ՛ կենդանաբանութեան թէ՛ բուսաբանութեան մէջ կենդանիներու և բոյսերու դասը, կարգը, ցեղը, սեռը, տիպարը ևն. բացատրելու համար շատ մանրամասնութիւններ կան, որ կ'օգնեն աշակերտին նիւթը աւելի լաւ հասկնալու, բայց զարմանալի է որ կենդանիներու առաջին դասակարգին՝ Ստնաւորներուն և մասնաւորապէս կապիկներուն ոչ միայն նեղ սահման մը տուած է, այլ գիտութեան նորագոյն և թարմ բացատրութիւնները չեն գործածուած։ P. Procaի բաժանումը զոր ըրած է Ստնաւորներու մասին, այսօր բոլոր մեծ մարդաբաններէն, ինչպէս Զապորովսքի, Վիրխով ևն. ընդունուած է։ Մինչդեռ այս գրքին մէջ դասական բաժանումը գետեղուած է։ Այսպէս Broca հինգ ընտանիքի կը բաժնէ Primateներու կարգը.

1. Hominiens, (բուն մարդկային) սեռը Homo, մարդ։ 2. Antropoïdes (մարդակերպ). սեռը gorille, chimpansé, orang. gibbon։ 3. Pithèciens. 4. Cèbiens, 5. Lèmnriens։ Կենդանիներու և բոյսերու շատ մը ցեղերու և տեսակներու վրայ մասնաւորապէս ծանրացած է հեղինակը ցուցնելով անոնց բնակութեան վայրերը և ուրիշ մանրամասնութիւններ, աշակերտին համար ամենահետաքրքրական մասերն են ասոնք։ Սակայն պէտք է ըսել որ շատ քիչ տեղ տրուած է բուն իսկ մեր գաւառներու կենդանաբանութեան և բուսաբանութեան։ Օրինակ՝ գոմէշի վրայ խօսած ժամանակ կը մոռնայ մեր դաշտերուն

յատուկ այդ նշանաւոր կենդանին, անոր տեսակները. միևնոյնն է ոչխարին համար։ Կաքաւի որսորդութիւնը որ այնքան նշանաւոր է Տիարպէքիրի ու Պիթլիսի կուսակալութեանց մէջ. չէ յիշուած։ Սրագիները որ մեր դաշտերու անհրաժեշտ բնակիչներն են և այնքան սերտ կապ ունին մեր գիւղացիներու աւելորդապաշտութեանց հետ, այնպէս յիշուած են իբր թէ Հարաւային Ֆրանսայի մինակ յատուկ ըլլային անոնք։ Այսպէս բազմաթիւ ջրային թռչուններ որ մեծ քանակութեամբ կը գտնուին Վանայ լճին բոլորտիքը և Արածանիի, Եփրատի, Տիգրիսի և անոնց մեծ ճիւղերու ափերուն վրայ, բնաւ չեն յիշուած։ Հազիւ քանի մը տեղ Փոքր Ասիա անուան կը հանդիպիս, տարտամ իմաստով մը։ Շատ մը սողուններու վրայ կազմուած աւելորդապաշտութիւնները զոր կը յիշէ գիրքը, օգտակար են աշակերտին յիշողութիւնը սրելու համար։ Բայց տեղ տեղ ալ մոռցուած են անոնք. օրինակ՝ Տըխպաններու վրայ խօսուած ատեն չէ յիշուած անոնց դիցաբանական հանգամանքը։ Ջուկերու մէջ չկայ Վանայ լճի տառեխը որսալու եղանակը՝ երբ հարինգին ու մորիւին այնքան ընդարձակ տեղ տրուած է։ Մեր կարծիքը սա է որ այս տեսակ ընդարձակ դասագրքի մը մէջ, միշտ մեզի սեփական բաժին մը պէտք է, աշակերտին միտքը արթնցնելու համար։ Պոլսոյ մասին հեղինակը ջանացած է ընել այդ բանը, յաճախ յիշելով ծաղիկներու Պոլսական անունները և գործածութիւնը։

Իբրև դասագիրք.—Այս մասին երկու խօսք անհրաժեշտ է։ Իբրև դասագիրք թերի է այս գործը, որովհետև համեմատութիւն չէ պահուած մշակուած նիւթերու այլ և այլ մասերուն մէջ։ Մենք կը շեշտենք գլխաւորապէս երեք կէտերու վրայ. հիւսուածաբանութիւն, կազմախօսութիւն և բնախօսութիւն։

Բուսային հիւսուածաբանութեան (Histologie) բաւական տեղ տրուած է, բայց կենդանականը բոլորովին կը պակսի։ Կենդանիներու կազմախօսութիւնը (anatomie) բոլորովին թերի է, իսկ բնախօսութիւնը (phisiologie) գրեթէ չկայ։ Ու խորհիլ թէ այս գիրքը բարձր կարգերու յատկացուած է։ Մեր մէջ մինչև հիմա այս տեսակէտով եղած աշխատութիւնները, մեծ թէ փոքր, խոշոր տեղ մը տուած էին այդ մասերուն. Հ. Պաւղոս Գաֆթան, մանաւանդ Տոք. Տաղաւարեան։ Կը զարմանամ թէ ինչպէ՞ս այսքան կարևոր աշխատասիրութեան մը մէջ, Հ. Մէնէվիշեանը զանց ըրած է այդ կարևոր կէտերը։ Աշակերտը հիւսուածաբանութեան, կազմախօսութեան և բնախօսութեան մէջ է որ պիտի գտնէ այն անհրաժեշտ տարրերը որոնցմով պիտի կազմէ իր անհատական, ընթերային փիլիսոփայութիւնը և հաստատուն գաղափար պիտի ունենայ առողջաբանութեան վրայ։ Առանց ատոնց բնական պատմ. գիրք մը իր դաստիարակական նպատակին կէսէն աւելին կը կորսնցնէ։ Գալով գրքին մէջ գործածուած լատիներէն անուններուն, համամիտ չենք հեղինակին հետ։ Այդ լատիներէն անունները մեզի համար շատ անպատեհութիւններ ունին. մեր ուսուցիչները բան մը չպիտի հասկնան անոնցմէ, աշակերտները բնաւ։ Անոնք մինչև վերջը մեռած տառ պիտի մնան։ Լատիներէն անունները մասնագէտներու հարկաւոր է, իսկ եթէ կ'ուզուէր անպատճառ անոնցմով ճոխացնել գիրքը կամ նոր բան մը ընել, պէտք էր ուրիշ երկու ցանկեր ալ, ոչ թէ այս գրքին մէջ գործածուած ցանկերուն պէս, ուր հայերէն անունները տարբեր, լատիներէնները տարբեր գրուած են. այլ հայերէն բառին դիմացը թէ՛ ֆրանսերէնը, թէ՛ գերմաներէնը (ռուսահայերու համար) թէ՛ լատիներէնը։ Այս գոհողութիւնը հարկաւոր էր։ Գ. Ս.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՍԵՐՊԻԱ. — Մէնթբութի Վիէննայի թղթակիցը Սերպիոյ նորագոյն սպառազինութեանց վրայ խօսելով, կըսէ. «Սերպիոյ Ալեքսանդր թագաւորն զինուորական պատրաստութեանց համար խորհրդարանին ուղղած ճառը, և ինը միլիոն ֆրանքէ աւելի վարկի մը քուէարկութիւնը Սքուպշինային կողմէն, քանի մը ակումբներու կարծել տուին թէ Սերպիա զինուորական գործողութեան մը համար կը պատրաստուի։ Սակայն այս ենթադրութիւնը անհիմն է, և ապացոյց մը չկայ այս որոշմանց մէջ տագնապալից բան մը տեսնելու։ Պէտք չէ բնաւ մոռնալ թէ շատ տարիներ Սերպիական բանակը ինկած վիճակի մէջ էր, և թէ, զոր օրինակ, Պուլկարական բանակէն ալ ստորին էր։ Ոչ թէ միայն անոր վերակազմութիւնը հարկաւոր է, այլ նաև թնթանօթաձիգ և հետևակ զօրաց սպառազինութիւնը անգոհացուցիչ վիճակի մէջ էր թէ՛ քանակութեան և թէ յատկութեան տեսակէտով։ Զոր օրինակ, Նիշի, Բիրոթի և Զայչարի ամրոցներուն մէջ ծանր թընդանօթներու պակասութիւն կար։ Իրօք, դեռ շատ ժամանակ պէտք է որ Սերպիա ունենայ ճշմարտապէս արդի բանակ մը։ Ինը միլիոն ֆրանքին մէկ մասը յատկացուած է բանակին հին պարտքը վճարելու։ Սերպիոյ կառավարական շրջանակներուն մէջ պատերազմի այդ յաւելուածական վարկին գործածութիւնը գաղտնի կը պահուի, թերևս մեծ տպաւորութիւն ձըգելու նպատակաւ։ Բայց հաւանական չէ որ քանի մը ամիսներ առաջ Կոսովոյի կողմին և Մուրավիէֆ կողմին կազմէ Սերպիոյ տրուած յորդորները չլսուելով մոռցուին։»

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ. — Ժամանակէ մ'ի վեր զրոյցներ կը շրջին, որպէս թէ Բարիզի և Հռոմի դահլիճներուն մէջ բանակցութիւններ կը շարունակուին՝ Ֆրանսայի և Իտալիոյ միջև առևտրական լաւ յարաբերութիւններ հաստատելու նպատակաւ։ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարար Վիսգոնթի Վէնոսթա Մարքիզը խորհրդարանին մէջ հերքեց այս զրոյցները, բայց դարձեալ ստոյգ է որ շատ անգամներ երկու կառավարութեանց մէջ տեսութեանց փոխանակութիւն՝ եղած է այս խնդրին վրայ՝ որ թերևս դեռ հասունցած չէ։ Ամեն պարագայի մէջ ճիշդ է որ զգալի ձըգտում մը առաջ եկած է երկու երկիրներու քաղաքական յարաբերութեանց մէջ տի Ռուտինի նախարարութեան գալէն ի վեր, և թէ երկու նախարարութեանց չափաւորութեան և հաշտարար ոգւոյն շնորհիւ, Ֆրանքօ-Իտալական առևտրական յարաբերութեանց դաշնագրի մը բանակցութիւնները այլ ևս եղջերուաքաղ մը չեն կրնար նկատուիլ։ Իտալիոյ մէջ հանրային կարծիքը երկար ատենէ ի վեր կը պահանջէ որ դադրի տնտեսական պատերազմը՝ զոր տասնըմէկ տարիէ ի վեր կը մղեն երկու մեծ Լատին ազգերը ի շահ Գերմանիոյ։

ԲՐԻՍՔԻ ԵՒ ՊԱՐԱԹԻԷՐԻ. — Ափրիկէի Իտալեան զօրաց նախորդ հրամանատար զօր. Պարաթիէրի նամակ մը գրելով Հռոմի թերթերէն մէկուն, կը բողոքէ Միլանոյի մէջ Մ. Բրիսքիի արտասանած ճառին դէմ, որուն մէջ նախորդ նախարարապետը իբրև անկանխահոգ ամբաստանած էր զինքը։ Զօրավար Պարաթիէրի չի զարմանար տեսնելով որ Մ. Բրիսքի կը համարձակի ուրիշին վրայ նետել իր անձնական պատասխանատուութիւնները, բայց շատ կը ցաւի որ ափրիկեան աղետից այդ ատրճան պատասխանատու մէկը կարենայ հանրային մեծ ճառի մը մէջ մէկ հոգիի վրայ միայն նետել բոլոր այդ աղէտները, իրերու տրամաբանութեան և բացորոշութեան հակառակ։ Միևնոյն նամակին մէջ զօրավար Պարաթիէրի արդէն կը ծանուցանէ թէ ի մօտոյ գիրք մը պիտի հրատարակէ Էրիթրէի մէջ իր կառավարչութեան վրայ, գիրք մը՝ որ իրողութիւններով եւ վաւերագրերով լեցուն պիտի ըլլայ։

Ս. ԿՈՅՍԻ ԱՐՁԱՆԸ. — Ֆրանքօ-իտալական սահմանագլխին վրայ ի մօտոյ Ս. Կոյսին մէկ արձանը պիտի բարձրանայ։ Հետևեալ վիմատառութիւնը, որ արձանին պատուանդանին վրայ պիտի երևի, տուած է Լէոն ԺԳ. պապը. «Հզօր մայրդ Աստուծոյ, տիրուհի երկնից, Մարիամ առաւել անբիծ քան զձիւն, հայեաց բարեսէր ակամբ ի քաղաք քո ի Սուզ և պաշտպան լեր սահմանացն Իտալիոյ»։

ՌՈՒՍԻԱ. — Ծովային նախարարութեան ապսպրած տասներկու թորփիլանաւերը սահմանուած են Վլատիվոսթոքի նաւահանգստին համար։ Այս նաւերէն վեցը կտոր կտոր ըլլալով Վլատիվոսթոք պիտի ղրկուին, մինչդեռ միւս վեցը ծովու ճամբով այդ նաւահանգիստը պիտի հասնին։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՎԻԷՆՆԱ, 2 Օգոստ. — Պոհեմիոյ, Սիլեզիոյ, Ստորին և Վերին Աւստրիոյ մէջ ողողումները կը շարունակին։ Վնասները ահագին են։ Կալիչիոյ մէջ ևս քանի մը գաւառակներ ողողուած են։ Վիէննայի մօտ Դանուբ գետը անընդհատ կը բարձրանայ։

ՊԵՐԼԻՆ. — Նախարարապետ Իշխան Հօհէնլոհէ մայրաքաղաք վերադարձաւ։

— Նորթ Տէօյչէ Ալկէմայնէ Զայթունկ կը հաւաստէ թէ նախարարական նոր տագնապի մը զրոյցները ամեն ստուգութենէ զուրկ են։

— Վիլհելմ կայսր 3000 ֆիորին նուիրեց Վերին Աւստրիոյ և Սիլեզիոյ ողողեալներուն։

ԼՈՆՏՈՆ. — Խորհրդարանին մէջ ելմտից նախարար Մ. Պալֆուր անկլօ գերման առևտրական դաշնագրին ջնջման վրայ եղած հարցապնդման մը պատասխանելով՝ յայտարարեց թէ Անգլիա փափաք յայտնած է Գերմանիոյ՝ նոր դաշնագրութեան մը վրայ բանակցելու.

— Անգլիա Պելճիքայի հետ առևտրական նոր դաշնագրութեան մը վրայ կը բանակցի։

— Թօքիոյէն կը հեռագրուի թէ ճաբոնական կառավարութիւնը գրեթէ վերջացուց չինական կառավարութեան հետ ունեցած բանակցութիւնները. Ֆորմոզայի և Ամոյի միջև գտնուած ընդծովեայ հեռագրական պարանը գնելու համար։

Ս. ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ. — Մայր կայսրուհին Բէռնէօֆէն Աստղ զբօսանաւով Քոբէնհակ մեկնեցաւ։

ԲԱՐԻԶ. — Վալանսի մէջ Հանրապետութեան Նախագահը հայրենասիրական ճառ մը արտասանելով մեծ ոգևորութիւն ձըգեց հանդիսականներուն մէջ։ Քաղաքական ո և է ակնարկութիւն չկայ։

— Գահիրէէն կը հեռագրուի թէ Օրլէանի Հանրի Իշխանը այցելութիւն տուաւ Բարձր. Խտիվին։ Իտալացի գերիներուն վրայ իր ըսածները կը հաստատէ։

— Լիզպոնայէն կը հեռագրուի թէ Բորթուկէզ զինուորները Թէկէ Տէլակոայի մէջ նախապէս յաղթուած էին, բայց արիւնաուշտ յաղթութիւն մը տարին Կազալանտի ապստամբներուն վրայ, որ 300 մեռեալ ունեցան։

— Օրանժի հանդէսներէն վերջ սաստիկ փոթորիկ մը երեկոյթի թատրոններուն պատրաստութիւնները խանգարեց։ Հանրապետութեան Նախագահը Օրանժէն մեկնելով Նիմ գնաց՝ ուր նախաճաշ մը տըրուեցաւ իրեն։ Ժամը 4ին հասաւ Կրընոպլ ուր պիտի մնայ մինչև վաղը իրիկուն։ Օգոստոս 4ին Մոտան պիտի մեկնի Ալպեան զօրաց ռազմափորձերուն ներկայ ըլլալու համար, որ պիտի կատարուին Մոտանի և Մոթիէի միջև։

ՍՈՖԻԱ. — Պատերազմական նախարար Զօր. Իվան Փ Պուքրէշ մեկնեցաւ՝ ուր պիտի գտնէ նախարարապետ Մ. Սթոյլօֆը։ Երկու նախարարները պիտի ընկերանան Ֆերտինանտ Իշխանին՝ Ռումանիոյ թագաւորին այցելելու համար։ Իշխանին հասնելու իրիկունը մեծ հացկերոյթ մը պիտի տրուի Բէլէշէի պալատին մէջ։

ԲԷՇԹԱ. — Խորհրդարանական արձակուրդը պիտի սկսի օգոստոս 15ին։ Քաղաքական կացութիւնը զգալաբար կը բարւոքուի։

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

Լոնտոն. — Խորհրդարանն կը վիճաբանի պատերազմական տուգանքի վճարման եղանակին վրայ։

Պատերազմական տուգանքին վերաբերող յօդուածին գրութեան մասին համաձայնութիւն գոյացաւ դեսպաններուն միջև։ Աւստրիա ընդունեց Գերմանիոյ առաջարկած զօնթրօլը տեսնելով որ Ռուսիա ոյժ կուտայ անոր։ Յայտնի է թէ Ֆրանսա, Անգլիա և Իտալիա ևս ընդունելով Գերմանիոյ սոյն առաջարկը, պիտի փութան յաջող ելք մը տալու հաշտութեան բանակցութեանց։

ԱԹԷՆՔ. — Պատերազմական տուգանքին առաջին մասնավճարը ընելու համար հանգանակութիւն մը բացուեցաւ։

Վիէննա. — Բոլիթիշէ Գօրէսբօնտանս կը գրէ թէ հաշտութեան պայմանները առնուազն մէկ շաբաթ կամ տասը օր կուզեն ամբողջապէս լուծուելու համար։

Բեթրսպուրկի Նօվօյէ Վրէմիա թերթը կը գրէ. «Մի քանի պետութիւններ հաւանական է որ չօգնեն Յունաստանի, անոր վճարելիք պատերազմական տուգանքին վըճարման համար. բայց ներկայ տարտամ վիճակին վախճան մը տալու համար, այսպիսի օգնութեան մը չափազանց պէտք կայ։ Մօտ ժամանակի մը մէջ ներկայ կացութիւնը պիտի բարւոքի։ Թէ ի՛նչ պիտի ըլլան Թուրքօ Հելլէն պատերազմին հետևանքները, խիստ կարևոր է գիտնալ. ատոր համար, յուսալի է թէ տէրութիւնները տնտեսականի մասին քիչ մը անձնուիրութիւն ցոյց տան»։

Նօվօյէ Վրէմիա կը մոռնայ ըսելու թէ, տէրութիւններէն ո՞րոնք պիտի ըլլան սոյն անձնուիրութիւնը ցոյց տուողները։

Գօլօնիա. — Յունաստան՝ պատերազմական տուգանքը փոխառութեան եղանակով վճարելը իր տնտեսական վիճակին հետ անհամաձայն կը գտնէ։ Մասնավճարներով հատուցանելու համար երաշխաւորութիւն տալ հարկ է։ Այս երաշխաւորութիւնն ալ ձեռք պիտի բերուի Յունաստանի ելևմուտքը զօնթռօլի տակ առնուելով մի քանի պետութեանց մանաւանդ Գերմանիոյ կողմէ։ Հաւանական է որ հաշտութեան դաշինքին մէջ յօդուած մըն ալ աւելցուի, որ երաշխաւորէ պատերազմական տուգանքին վերջնականապէս վճարուիլը։

— Հաշտութեան ժողովը երէկ նիստ ըրաւ Թօփհանէի քէօշկին մէջ։

— Յունաստանի առնելիքներուն շահերն ու իրաւունքները պաշտպանելու համար Գերմանիոյ առաջարկած զօնթռօլի վարչութեան մասին համաձայնութիւն գոյացած ըլլալը կը հեռագրուի Ռէօյթէր գործակալութեան։

— Աթէնքէ կը գրեն Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէի թէ մեծ պետութեանց դեսպանները իմացուցեր են յոյն կառավարութեան թէ պատերազմական տուգանքին մէկ մասը հաշտութեան նախնական պայմաններու կընքումէն յետոյ պիտի վճարուի։

Այս զեկոյցին վրայ նախարարաց ժողովը արտասովոր նիստ մը ըրաւ և մինչև գիշերուան ուշ ատեն, ձեռք առնուելիք միջոցներու մասին խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Հաւանական է որ Յունաստան ներքին փոխառութեան մը դիմէ։ Բարիզի քաղաքական շրջանակներուն մէջ կըսուի թէ ամեն պարագայի մէջ Յունաստան Եւրոպացի դրամատէրներու պիտի դիմէ փոխառութեան համար, որ կը կարծուի թէ մեծ պետութեանց հսկողութեան տակ կատարուի։

— Աթէնքէն կը հեռագրեն Բարիզ թէ հելլէն երկու ելմտագէտներ Պէրլին գացին կառավարութեան հաշուին փոխառութիւն մը սակարկելու համար։

— Տարտանէլէ կը հեռագրուի թէ Օսմ. նաւատորմին Բ. բաժանումը Միջերկրական ուղևորեցաւ։

Յունական լուրեր. — Անցած երեքշաբ-

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՍԻՍ»Ի (15)

ՔԱՄԻԼ ԲԷՌ

ԸՆԿԵՐՈՒՀԻՆ

—Եթէ մահամերձ ըլլայի, պիտի մեկնէ՞իր։

—Կատարելապէս ողջ առողջ ես։

—Եթէ հաւատայիր որ անձնասպան պիտի ըլլամ, պիտի մնայի՞ր։

Ցօնքերը պռստեց, և խօսեց.

—Կը կարծե՞ս որ պիտի պատասխանեմ այդպիսի ցնորքներու...

Նէ շարունակեց.

—Եւ եթէ ասկից մեկնէի՝ այլ ևս երբեք չի վերադառնալու համար...

Լուի խնդաց։

—Ո՞ւր պիտի երթայիր... Գիտե՞ս, քու ծնողքդ պիտի փութային քեզ նորէն հոս ղրկել...

Յետոյ բարութեամբ, բայց հաստատամտութեամբ.

—Է՛ ուրեմն, բաւական է... Ուշ մնացի... և հետզհետէ աւելի խոշոր անխելք բաներ պիտի ըսես։—Կաղաչեմ գոցէ աչքերդ և ժամ մը քնացիր... բոլորովին արթուն ըլլալու չես և տակաւին կերազես...

Ժամը տասնին էլլի, հանդարտօրէն նախաճաշէ, զբաղած ըլլալու համար մօրդ այցելութիւն մը տուր... Մի՛ պատմեր անոր թէ ես հրէշ մ'եմ, վասն զի քեզի չպիտի հաւատայ... մանաւանդ եթէ աւելցնես որ մերժեցի պտոյտ մը, որուն համար յիսուն հազար ֆրանք պիտի կորսնցնէի։—Յետոյ այս իրիկուն շատ աղնիւ պէտք է գտնեմ քեզ, ժպտուն, կուզդ պէտք է կարկառես խեղճ ամուսինիդ՝ որ շատ յոգնած պիտի ըլլայ... այնպէս չէ՞...

Դարձաւ նէ, երեսը բարձին մէջ խոթեց.

—Աղէկ, բաւ, մեկնէ։

—Սիրուն ես, չէ՞ս ցաւած։

—Օ՛հ, բաւ է, պաղատեցաւ։

—Է՛ ուրեմն, երթամ, վասն զի խօսք ուշ մնացի... Այս իրիկուն...

Երբ Լուիի փութկոտ քայլերուն շչուկը սանդուխին վրայ մարեցաւ, Ռընէ ոտքի ելաւ և զանգակը զարկաւ, որպէս զի սպասուհը դայ վերցնէ ցիրուցան զգեստները, կորզէ դնէ զարդասենեակը, և Լուիի հոտը, յիշատակը վերջնականապէս ջնջելու համար, վարկեան մը բացաւ պատուհանները, հաճութեամբ շնչելով Դեկտեմբերի այդ գեղեցիկ առաւօտեան ուժգին և սառած օդը։

Յետոյ իր սուրճով նախաճաշին առջև կեցած՝ խորհեցաւ անցած դարձած բաներուն վրայ, բոլորովին յուզումի, բոլորովին տենդի մէջ։

Բայց իրօք Լուի իրաւունք ունէր, պէտք էր որ Ռընէ արթնցած չըլլար՝ զինքը վար դնելու համար։ Ի՞նչ պիտի ըլլար դայն իր քով ունենալով... Իրարու ի՞նչ պիտի ըսէին... իր և ներա մէջ ի՞նչ հասարակաց բան կար այլեւս։

ԳԼՈՒԽ Է.

Ծնունդի տօնին առաջին օրն էր. առաւօտուն շատ ձիւն տեղացած էր. դժուարաւ անցուդարձ կըլլար, և երկինք սպառնական էին։

Սակայն Ռընէ միտքը դրաւ անմիջապէս Վէրսայլ մեկնիլ, իր ամուսինը՝ որ շատ զբաղած էր, կամ թերևս կը փափաքէր ընտանեկան ժամերէ խոյս տալ կարելի եղածին չափ, ճիշդ ճաշի միջոցին պիտի հասնէր։

Եւ ամեն կողմ՝ հակառակ ցուրտին, դժխեմ օդին, բազմութիւնը խռնուած էր, տարւոյն վերջին օրերուն հրմշտուքը, կառքերու շարքերը զիրար խաչաձևել կը կորէին, հանրակառքերու թաւալումը ցեխոտ ձիւնին դժուարացած, ոտքով քալողներուն սահեցումներուն, ինչ ինչ փողոցներու անկիւնը անելանելի չփոթները հազիւ կը կանոնաւորէին ոստիկաններու ճերմակ գաւազանին տեսքով։

Երթուդարձի տոմս մը պիտի գնէր, և ահա յանկարծ նշմարեց իր ամուսինին բարեկամներէն մէկուն՝ Բոլի դէմքը. որ իրենը կը դիտէր։ Բոլ սուտ խօսիլ չփորձեց.

—Տեսայ ձեր դուրս ելնելը, կառք բռնելը, խորհեցայ որ Վէրսայլ կերթայիք... ձեր ետեւէն եկայ...

Երեք շաբաթէ ի վեր զիրար տեսած չէին, միայն թէ գաղտագողի նայուածքներ փոխանակած էին պատուհաններէն և իրենց բնակարանին պարտէզին մէջ։

Ռընէ զուարթ ժպիտ մ'ունեցաւ։

—Օ՜հ, որքան սիրուն բան է... քան վարկեան չափ պիտի սպասեմ... պիտի կրնանք խօսակցիլ...

—Բայց ես ալ տոմս մը պիտի առնեմ, ձեզի հետ պիտի գամ, թախանձեց երիտասարդը։

Ռընէ կարծես կայծակի մը մէջէն նըշմարեց բարեկամներու հանդիպում մը, որոնք պիտի սաստէին զինքը այդ անծանօթին հետ տեսնելով։ Սակայն երկար ատեն չվարանեցաւ։

—Այո, շատ աղէկ ըսաւ անհոգութեան շարժումով մը։

Բայց վերջապէս հոգ ընելու ի՞նչ ունէր... իր մայրը այլ ևս իրեն դիտողութիւն ընելու իրաւունք չունէր... և գալով իր ամուսինին, պէտք էր որ իրեն հետ գար... պատշաճութեան օրէնքին այս փոքրիկ զանցառութիւնը մանաւանդ անոր համար հաճոյ էր իրեն՝ վասն զի Լուի իրեն դէմ բանած ընթացքին մէկ վրէժը կը նկատէր զայն...

Անոնց շուրջ ճամբորդներու անհատնում խռնումը կը տարուբերէր զիրենք, երբեմն կը զատուէին անոնց. վերջապէս գտան պարապ նստարան մը։

—Այս օրերս ի՞նչ ըրիք, հարցուց Բոլ։

—Քու վրայ մտածեցի, պատասխանեց պարզապէս։

Իրաւցնէ՝ արթնցած միջոցին՝ դեռատի կնոջ պատկերը անմիջապէս իր մտքին կը ներկայանար... կը լսէր անոր ձայնը, մըտքին առջև կը բերէր անոր ընթացքը, կացուածքը... Յետոյ անձկանօք կսպասէր այն ժամերուն երբ բաղդ պիտի ունենար պարտէզին մէջ ներա անցնիլը տեսնելու, երկվարկեան մը միջոցին մէջ անոր նայուածքին հանդիպելու... Յետոյ վհատում մը կզգար, գիտնալով անոր այնքան մօտիկ և այնքան անմատչելի ըլլալը... ծրագրեր կը կուտակէր անոր քով երթալու համար, զանոնք կը մերժէր, ջիղերը կը թուլնային, կը տխրէր... իր անտեղի երկչոտութիւնը կը յանդիմանէր... կը մեղադրէր Ռընէն՝ որ միջոց մը չէր գտներ, ինքը՝ որ իրմէն աւելի գիտէր...

Ռընէ ժպտելով շնորհակալ եղաւ անոր։

—Ես ձանձրացած էի... ո՜հ, բայց խիստ ձանձրացած...

Բոլ որոշ շարժում մ'ըրաւ։

(Շարունակելի)

թի կառավարութիւնը ծանուցագիր մընալ տուաւ մեծ պետութեանց դեսպաններուն։

—Կոստանդին իշխան իր հրամանատարութեան տակ գտնուող զօրաբաժինները քննելէ յետոյ տեղեկագիր մը ղրկեց պատերազմական նախարարին։ Նարտէքի զօրաբաժնին հրամանատար Սմոլէնիծի ալ իմաց տրուեցաւ տեղեկագիր մը ղրկել։

—Երեք հազարի չափ զինուոր, որ արձակուրդով Աթէնք գացած էին, հրաման ստացան բանակ վերադառնալ։

—Ձալէրի օտար մարտանաւերը մեկնելու հրաման ստացան. իրենց տեղ պիտի գան երկու անգլիական, մէկ ռուսական և մէկ իտալական մարտանաւեր։

—Մայիս ամսուն մաքսատանց հասոյթը 472000 դրախմ պակաս եղած է։

—Լընէէլ Էրէրէա ընկերութեան մէկ տալուան հաշուեկշիռը կատարուելով 575000 դրախմի բաց մը տեսնուած է. ընկերութիւնը, եթէ չի կրնայ փոխառութիւն մը կնքել, պիտի լուծուի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Կրօն. Ժողովը իր շաբաթական նիստը բրաւ երէկ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և Ատենապետութեամբ Գեր. Գրիգորիս Արք. Եպիսկոպոս Յովհաննէսեանի և զբաղեցաւ իր օրակարգին վրայ գտնուած կարգ մը կրօնական խնդիրներով։

Մայր Եկեղեցիի Թաղական խորհուրդին ընտրութիւնները աւարտած ըլլալով, ընտրութեան տեղեկագիրը երէկ Ս. Պատրիարք Հօր յանձնուեցաւ։

Սեսցի Տ. Եղնիկ քահանան որ տեղացի ոբերուն հետ մայրաքաղաքս եկած է, Կրօն. Ժողովոյ հրամանաւ առժամապէս պիտի պաշտօնավարէ Մայր եկեղեցւոյ մէջ։

Սկիւտարի Ս. Խաչ երկսեռ վարժարանաց մրցանակաբաշխութեան հանդէսը կիրակի կէս օրէ վերջ տեղի ունեցաւ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։ Ներկայ էին Թաղին քարոզիչ Գեր. Գրիգորիս Արք. Ալեաթճեան, Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հայրը, Ս. Կարապետ Թաղի քարոզիչ Արժ. Խորէն վրդ. Պէհրիկեան և գրեթէ բոլոր քահանայք։ 1000ի մօտ երկսեռ բազմութիւն մը լեցուած էր իրրեւ հանդիսավայր ծառայող պարտէզը որ ընդարձակ վարագոյրներով ծածկուած, օդին խիստ տաքութենէն և արեւուն բարկ ճառագայթներէն կը պահպանէր հանդիսականները։ Ընդունելութեան հանգամանքները կարելի եղածին չափ կանոնաւոր էին։ Երբեք այդքան թուով բազմութեան անակնկալ մը չէր ակնարկեր Պատ. Հոգաբարձութիւնը՝ որուն միակ անդամը համակրելին Գրիգորէ Փէնտի Թէրհատ՝ ընկերակցութեամբ վարժարանաց ընդհանուր եւ ժիր հսկող Փաշայեան Տիգրան էֆէնտիի՝ ամենէն սիրուն ձեւերով կը կատարէր անձամբ հիւրընկալութեան պատիւը, որ չտա Հոգաբարձուներու համար թերեւս անպատուաբեր համարուի։ Թէրհատ էֆէնտի յստակ շեշտերով կարդաց իր տեղեկագիրը, կշռուած բառերով, խմաստով, պատկերացուց վարժարանին անցեալ վիճակը, ապագային վրայ խօսեցաւ մէջ բերելով Սկիւտարի թաղային վարժարանաց միութեան խնդիրը՝ որուն համար ինք՝ Թէրհատ էֆէնտի՝ կողմնակից անհամեմատ սիրով։ Հոս արժան է հաստատել թէ Ս. Խաչի թաղ. Պատ. Խորհուրդը մինչեւ վերջ հաստ և համահաճ վարմունք մը ունեցած է այնպիսի Հոգաբարձութեան մը հետ՝ որ պատիւ կը բերէ նոյն թաղին։ Տեղեկագրի ընթերցումէն վերջ ճառեր արտասանուեցան ընդմիջմամբ մրցանակաց բաշխումի և դաշնակահարութեան։ Օր. Փալէնտէրեան և Սահակեան էֆ. Բարէլեան դաշնակ կը զարնէին այնպիսի ոգեւորութեամբ՝ որ ամենէն աններդաշնակ ականջներու ու-

շադրութիւնն իսկ կը գրաւէր։ Մանկոյի մանկիկները և աղջիկները խընդացուցին բոլոր հանդիսականները իրենց մանկամարդի գեղեցիկ շարժումներով։ Օր. Նոյեմի Քրիկեան գեղեցիկ շեշտերով Ֆրանս. ճառ մը արտասանեց, բանախօսողի մը կերպարանքով։ Օր. Գեղանոյշ Գավաֆեան հայերէն ճառ մը արտասանեց դաստիարակութեան վրայ, ինքն ալ խրատելէ դաստիարակեալ օրիորդ մը։ Պ. Արայ Ակգեր պատանին գալրոյի վրայ խօսեցաւ մեծ մարդու մը շեշտերով, լաւ պատրաստուած կարծի մը լաւ արտասանողն եղաւ։

Թէրհատ էֆէնտի հանդիսականաց ներկայացուց անցեալ տարւոյ շրջանաւարտ հետեւեալ չորս օրիորդները.

Լօժէնի Դերձակեան
Զապէլ Ճէզվէճեան
Սաթենիկ Թագեան
Լուսիկ Կամացուկեան

Որոց խրախուսիչ արտասանութիւններ ըրին։ Իրաւ է որ հանդէսներու արտաքին կերպարանքը շատ անգամ ներքին վիճակի հայելին չը կրնար նկատուիլ։ բայց մեր մասնաւոր և ճիշդ տեղեկութիւնները կը ցուցնեն թէ Ս. Խաչի վարժարանները դժուարութեան մը մէջ են։

Հանդէսը փակեց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, մասնաւորապէս շեշտելով Թէրհատ էֆէնտիի ակնարկած միութեան խնդիրը։ Յորդորեց Սկիւտարի բոլոր թաղեցիները՝ որ վարժարանաց միացման գործը սիրով առաջ տանին, թաղային հպարտութիւնը, անճահ յաւակնութիւնները մէկ կողմ նետեն և գպրոցներու առաջդիմութիւնը միայն նկատի առնեն։ Յանձնարարեց նաեւ թաղեցւոց որ Թէրհատ էֆէնտիի պաշտօնը վերահաստատեն, քանի որ անոր անձանձիր աշխատութեան արդիւնքը այսօր փորձով կը տեսնուի։

Ապա օրհնեց բոլոր անոնք որ կըրթութեան գործին զարգացման համար կաշխատին, եւ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին կենաց համար։

Մագրիգիւղի Թաղ. Խորհրդոյ հաշուեխնդանքի մնացած ընտրութիւնը այս կիրակի կատարուելով, քուէից բացարձակ առաւելութեամբ Թաղ. խորհրդոյ անդամ ընտրուեցան.

Միքայէլ	էֆ.	Յարութիւնեան
Մանուկ	»	Արզեան
Գրիգոր	»	Մազուլեան
Յարութիւն	»	Գոլոլեան
Միքայէլ	»	Մուշեղեան

Սկիւտարի Իճատիէ թաղի Ազգ. վարժարանին տարեկան հարցաքննութիւնք երէկ սկսան և պիտի տեւեն մինչեւ առաջիկայ չորեքշաբթի։

Տօք. Եդուարդ Մասիս էֆ. որ երկու տարիէ ի վեր Եգիպտոս կը գտնուէր երկուշաբթի մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

Ընթացիկ լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Գօնիայի Գարա Բունար գաւառակին գայմագամ կարգուեցաւ Միւլքիյէ վարժարանին շրջանաւարտներէն Բէքմալ էֆ.։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Պետական Խորհրդի քաղաքային ճիւղին անդամ և Օտար Մամուլի Տեսուչ Սէֆէրեան Նշան էֆ.ի ախկնոջ Շէֆգաթի պատուանշան շնորհուեցաւ։

Մաքսատանց տեսչութեան քննիչ յանձնախումբին Նախագահ Ազիզ պէյի Իֆթիխարի շքադրամ շնորհուեցաւ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵԿՈՒՅՈՒՄ

Արմտիքներու սղութեան պատճառաւ հացագործները հացի գինը բարձրացնել խնդրած ըլլալով, Պետական Խորհուրդը արտօնեց զիրենք 45 փարայի բարձրացնել մէկ քիլօ հացի գինը։

Ռումանական թերթերը հետեւեալը կը գրեն.

«Բ. Դրան հետ կնքուած պայմանագրութեան մը համաձայն, Պոլսոյ ռումանական շոգենաւերուն նամակատուփերը ձգուած նամակները օսմ. գրոշմաթուղթ պարտին կրել. հակառակ պարագային, նամակը իր տեղը յանձնուելու տեղն, հասցէին տիրոջմէն թղթատարի ծախքին կրկինը պիտի առնուի, որպէս թէ նամակին վրայ բնաւ դրոշմաթուղթ փակցուած չըլլար»։

—Օգոստոս 16ին Պուքրէշէն զբօսաշրջիկներու խումբ մը պիտի գայ Պոլիս։ Անոնք Պոլսոյ կարեւոր տեղերը այցելելէ զատ, Վեհ. Սուլթանի Գահակալութեան տարեդարձին առթիւ կատարուելիք լուսավառութեանց ներկայ պիտի ըլլան և օգոստոս 25ին Պուքրէշ պիտի վերադառնան։

—Իզմիրէն կը գրեն թէ Միջերկրականի նաւատորմին հրամանատար փոխ-ծովակալ Բաթիէ այս օրերս Կրետէէն Իզմիր պիտի գայ։ Հօլանտական առաջին կարգի յածանաւ մը, Բըէնտէս Լէմա Իզմիր կը սպասուի։ Իտալացի ծովակալ Գանէվարօ յուլիս 18ին մի քանի սպաներով կուսակալին այցելութեան երթալով, բաւական ատեն խօսակցեցաւ։

—Ռուսական դեսպան, Պ. Նէլիտօֆ, Գօլէֆօ պահականաւով նախընթաց օր Կղզիները գնաց և իրիկունը վերադարձաւ։

—Նախընթաց օր Ռուսական շոգենաւ մը Օտէսայէն 93 ձի բերաւ Օսմ. կառավարութեան հաշուին։

—Արշիպեղագոսի կուսակալ Ապէտին փաշա այսօր վաղը Միտիլլի կը սպասուի։

—Աղեքսանդրիոյ Յունաց Պատրիարք, Տ. Սոփրոնիոս, որ 99 տարեկան է, Իզմիր գնաց, ուրկէ Լէրեօզ կղզին պիտի անցնի, հոն իր ամարանոցին մէջ ամիս մը մնալու համար։

—Ռուսիոյ մայր-կայսրուհիին անուան տօնախմբութեան առթիւ, երեկ Պէօյիւքտէրէի ռուս դեսպանական մատուռին մէջ գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան։ Ներկայ էին Պ. և Տիկին Նէլիտօֆ, Պոլսոյ դեսպանական մարմինը և ռուս պահականաւերուն սպաները։

—Իգդամ սուտ է կըսէ Վիէննական թերթերու տուած սա լուրը թէ, Թուրքօ-Սերպ սահմանագլխին մօտ կազմուած աւազակ հրոսակախումբեր, սերպ հողերը կասպատակեն և թէ օսմ. կանոնաւոր զօրքերն ալ կօգնեն այդ հրոսակախումբերուն։

—Մօնիթէօր կիմանայ թէ Հալէպահանի Մէզէլիք թագաւորը արտասովոր պատուիրակի մը միջոցաւ թանկագին ընծաներ պիտի ղրկէ Վեհ. Սուլթանին։

—Սվազի պաշտօնական թերթը կը գրէ թէ հռչակաւոր աւազակապետ Մինասօղլուի խումբը վերջերս ոստիկան զինուորներու կողմէ ցիր ու ցան եղեր է։ Աւազակապետն իր հինգ ընկերներով յաջողած է փախչիլ, բայց իր եօթը ընկերները ձերբակալուեր են, ոմանք մեռած ոմանք ողջ։ Մեռածներուն մէկն է Գուլաճօղլու-Թօփալ Սարգիս իսկ ողջերուն մէջ կը գտնուին Նիկասրցի և Զարշամպացի երկու Պետրոսները, Աւետօղլու Կարապետ, Ներսէս։ Ձերբակալուեր են նաեւ Մինաս օղլուի անուամբ գործող քանի մը թուրք աւազակներ, իրենց մարթին հրացաններով և ռազմամթերքներով։

—Յրանս. դեսպան Պ. Գանպօն, այսօր արեւելեան ճեպընթացով Պոլիս կը հասնի։

—Պէլկրատի աւստրիական ընդհ. հիւպատոսին կինը, տիկին Բօլի, և օսմ. հըպատակ Պ. Մագլէ. Պուքրէշցի վաճառական, Ելլոբզի բարեգործական շուկային համար արծաթ դրամներ ղրկած են։

—Անատոլուի նահանգներու ընդհ. քննիչ Շաքիր փաշա Երզնկայէն Կարին պիտի երթայ։

—Ափրիկեան Տրիպոլսի կուսակալը այս անգամ ալ 18,000 ֆր. և 100 անգլիական ոսկի ղրկեց ի նպաստ զինուորական հաստատութեանց։

—Ծիրոտէի պարսկական ընդհ. հիւպատոս Միրզա Ալի Էքպէր Խան նախընթաց օր Պոլիս հասաւ։

—Եանեայի կուսակալ Ահմէտ Հըֆզի փաշա արտօնութիւն ստացաւ Սպարապետութենէն, Կրէպէնա, Բունիտ և ուրիշ մէկ քանի տեղեր շարժուն հիւանդանոց նեւ հաստատել։

—Գերման կառավարութիւնը Կարմիր Արծիւի ասպետական Խաչը շնորհեց Այտընի կուսակալութեան կրթական տեսուչ Նայիլ էֆ.ին։

—Պիթլիս—Տիարպէքիր զինուորական ճամբուն շինութիւնները փութով առաջ կը տարուին։

—Երկուշաբթի Վառնայէն Պոլիս եկան 31 Իսլամ գաղթականներ։

—Պարչելօնայի օսմ. հիւպատոսը պաշտօնատեղին հասաւ։

—Կայս. Իրատէ մը արտօնեց Թիֆեաքլիսի (Եանեա) Յունաց Ս. Գէորգ եկեղեցիին վերաշինութիւնը։

—Կալապրիա շոգենաւը երէկ Պոլիս հասաւ 300 ուխտաւոր բերելով, որ իրենց քարանթինը լրացուցած են Քլազոմէնի մաքրանոցին մէջ։

—Ղալաթիոյ քարափին մօտ Մէսաժըրի Րէէլ-ի գետնուրին մէջ աշխատող երկու աբար գործաւորներ, մաւունայէն նաւակ անցած ատեն, ծովը ինկան. ասոնցմէ մին ազատեցաւ բայց միւսը խեղդուեցաւ։

—Տօքթ. Տափիտ Պարդօ, որ կէս դարէ ի վեր Պոլսոյ մէջ բժշկութիւն կըներ եւ 28 տարի է ի վեր կայս. բժշկական ժողովին մնայուն քարտուղարն էր, նախընթաց օր մեռաւ. յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ նոյն ժողովին ծախքով։

—Մուշի Խարթուս գիւղացի հայազգի Քիշմիշ Ակոբեան անուն կինը իսլամական կրօնքը ընդունելով Ֆաթմա կոչուեցաւ։

—Նախընթաց գիշեր Քէնան եւ Մուսթաֆա անուն փայտահատները Թավուգ բազար գինետան մը մէջ լաւ մը կոնծելէ յետոյ գուրակէլլանձոյլը բաշա Թիւրպէին աջեւ մէջերնին վէճ մը ծագելով Քէնան դանակը քաշելով ընկերը կը վիրաւորէ եւ ինքն ալ կը փախի թէեւ, բայց ոստիկանները կը յաջողին վերջապէս ձեռք ձգել զայն։

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան և դէմքը կը տձեւցունէ։ Առանց լաւ ակռաներու բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան՝ բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չիկայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չիկայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը.—Ուրեմն խորհուրդ կուտանք ատամնացաւ անձերու դիմել Տքթ. Պասիի, միակ ատամնաբոյժն որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել երբուն և անարմատ ակռաներն, արհեստական ամենաազդեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաներ պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու և այլն, որք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կապահովեն։

Ամենէն փափուկ, ամենէն ջղային անձինք կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պասիի՝ լիովին գոհ մնալու համար։ Աւելին, իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետք միայն ստակը պիտի վճարէ։

Ամեն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ը.Ե.) մինչեւ իրիկուան 5, Բերա, Փրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

Տէր

Պարտք ունիմք ծանուցանել ձեզ թէ ԲՈՒԼՃԵԱՆ, ՃԷԶՎԷՃԵԱՆ ԵՒ ԱՐԱՊԵԱՆ անուամբ մեր ընկերութիւնն որ կը զբաղէր ժամացոյցներու, շղթաներու եւ գոհարեղէններու վաճառականութեամբ, իր պայմանաժամին լրանալովը, այսօրուընէ լուծեալ է եւ թէ մենէ իւրաքանչիւրն իր հաշւոյն եւ անուամբ պիտի շարունակէ ըստ առաջնոյն միեւնոյն տեսակներու վաճառականութիւնը։

Շնորհակալութիւն յայտնելով ձեզ այն վստահութեան համար՝ զոր շնորհեցիք մեր նախկին տան, կը խնդրեմք որ շարունակէք զայն մենէ իւրաքանչիւրին նկատմամբ։

Ընդունեցէք, Տէր, մեր խորին յարգանաց հաւաստիքը։

ԲՈՒԼՃԵԱՆ, ՃԷԶՎԷՃԵԱՆ ԵՒ ԱՐԱՊԵԱՆ
Կ. Պոլիս, 17 Յուն. 1897

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 22 Յուլիս 97 ժամ 9 ½

Օսմ. Քօնսօլիտ	դրշ.	24—02
Րէժիի պարտաթուղթ	» լիրա	15—
Րումէլիի երկաթուղի	ֆրգ.	115—
Օսմանիէ	»	399—
Բանքօթթէ	»	455—
Քարափներու պարտաթղթ.	»	458—
Թրամուէյի բաժնէթուղթ	լիրա	6—90
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	»	4—07

ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՑ	Ղրշ. Բր.
Մէճիտիէ	108—05
Մէթալիք	98—05
Մանր արծաթ	103—20
Անգլիական ոսկի	109—36
Գաղղիական »	87—14
Գրիմից	51—07
ուպլ թղթադրամ	08—58

ԴԵՂԱՐԱՆ
ԽԱՉԻԿ Գ. ՓԷՍՃԵԱՆ
Լանկա Ալթըմ Մըհէյէ Թիւ 9

Խաչիկ Փէսճեան կը ծանուցանէ իր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ՝ Տօքթէօր Ալթունճէրեան էֆ. որ իւր բնակութիւնը փոխադրած է Լանկա Թուլումպա մէյտան Թիւ 124 տունը, ըստ առաջնոյն միշտ կը յաճախէ իւր դեղարանը եւ չորեքշաբթի օրերը կէս օրէ վերջ ձրի կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները, (դեղարանին մէջ)։

Նոյնպէս դեղարանին մէջ պատրաստ կը գտնուին Եւրոպական եւ Ամերիկեան ամէն տեսակ պատրաստ դեղեր, ի միջի այլոց կեղծամաշկի համար սէռում եւ Զուիցերիական Թարմ պատուաստ եւայլն։ Դեղագործը կը պատրաստուին միշտ Թարմ դեղերով, ամենամեծ խնամով եւ կատարեալ ճշդութեամբ. ապաւնեխական դրութեանց վերջին ատրեաման հոգ կը տարուի։ Ինչպէս որ այս դեղարանը կարճ ժամանակի մէջ յարգոյ Թաղեցւոց վստահութեան արժանացած է իւր ուղղութեամբ եւ կանոնաւորութեամբ, կ'ապահովցնէ իւր բազմաթիւ յաճախորդները թէ՝ միշտ իւր սկզբունքն են գիները ակներեւ չափաւորութիւն, կատարեալ ճշդութիւն եւ վերջապէս արտաքոյ կարգի խնամով գործադրութիւնը։

Դեղորայքը ճշգրիտներն է
4 - 20

Տաճկերէն և Գաղիերէն խմբագրութիւն և թարգմանութիւն դատական այլ և այլ գրութեանց. տաճկ. գեղեցիկ գիր. վիմագրական փորագրութիւն. տպագրական և փորագրական գործեր։

Զինվէր Պէյ խան, 15. Գամընտօ խանի մօտ, Ղալաթիա։ 272 2—3

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ
Տր. Ա. Գարաքօզ

Մասնագէտ երկու սեռի ծնդամիզական, զաղիական եւ մորթային ախտերու

Այս տեսակ ախտերէ վարակուող և կարգ մը չափազանցութեանց աստ խոստմանց հաւանելով հիւանդութիւններուն դարման չի գտնողներու ծառայութիւն մը մատուցանելու նպատակաւ. Տօքթ. Գառաքօչ, իւր դարմանատունը ալ աւելի կատարելագործելով փոխադրած է Բերա, Ադա Համամ փողոց թիւ 14(bis) իւր տունը, ուր ամէն ժամ իրեն դիմող հիւանդները պիտի դարմանէ Եւրոպիոյ հռչակաւոր բռոֆէսէօրներէն Փուռնիյէի և Կիյօնի վերջին և ազդու մէթոտներով։ 155 15—20

ՖԻՆԻՔՍ
Ապահովագրական Ընկ.

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
Հիմնեալ 1828 և 1829ին
Հաստատեալ ի Փարիզ, Պանք փողոց, Թ. 15

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Դրամագլ. եւ Երաշխաւորութ.	Ֆր.	94,800,000
Հասոյթ 1895 տարւոյ	»	16,870,000
Հատուցուած վնաս	»	202,000,000
Երաշխաւորեալ դրամագլուխը	»	15½ միլիառ

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Դրամագլուխ եւ պահեստք	Ֆր.	131,000,000
Հասոյթ 1895 տարւոյ	»	17,400,000
Հատուցուած վնաս	»	75,000,000
պահովագրեալ գումարներ	»	250,000,000

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
Օ ՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Ամեն տեղեկութեանց համար դիմել առ մաս, նաւոր տնօրէն Տ. ՍԻՄՕՆ ԴԱՅՆԷՐԼԵԱՆ, ի Կ.Պոլիս-Գարաքէօյ, Եէնի խան, Ա. յարկ։

Կենաց ճիւղին մասնաւոր Տեսուչ
ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

ՕԴՈԴԻ ՄՕՐԻԻ ՋԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ
Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888
Պարոնայք Սզող եւ Պօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող եմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը այտարարեմ որ ձեր Մօրիւ ձկան իւղն իր այս վիճակին մէջ գիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անոր աշխատած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Ս. Ս. ՄԱՎՐՈՅԵՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Սուլթանի

ԻԼԱՆԸ ՐԷՍՄԻ

Եվլատ չուհէտա վէ մալիլէյն ղազաթ տաաքիրը չահանէ մէնաֆիյնէ օլարագ պաիրատէի սէնիյէի հազրէթ խիլաֆէթբէնահի թէէսիս բուիւրւլմւրշ պօլունան քանէ սէրկիսինէ թաչրալարտան կէօնտէրիլէճէք էշխասը մէճճանէն վէ նըսֆ իւճրէթլէ նագլ իւլէն վափօր վէ թիմուր եօլ գումբանեալարը.

Մէճճանէն նագլ իտէնլէր
Վափօր գումբանեալարը
Իտարէի Մախսուսէ, Իթալիա Ճէնէրալ, Ֆրէսինէ, Խտիվիէ, Լօյտ, Համպուրկ ըա Տէօյչէ Լէվանթէյին։
Թիմուր եօլ գումբանեալարը
Շարգ, Անատօլու. Սէլանիք իլթիսագ։
Նըսֆ իւճրէթլէ նագլ իտէնլէր
Վափօր գումբանեալարը
Մէսաժըրի Մարիթիմ, Ռուսիա։
Տէրսաատէթ Բէրիթէմ շիրքէթի
Բիւիւք րէսմի ալմաեաճագտըր։ 5—10

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000.000

ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ֆնասներուն համար։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և մի՛ներդութեամբ սառրագրելոյ, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած ֆնասները։

Հ. ՍՈՒԱՆ և Ընկ. ընդհ. գործակալք Կ.Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆրանք	14.500.000
Պահեստի դրամ	»	21.473.000
Տարեկան հասոյթ	»	44.820.000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և նաւութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակա[illegible]ով

572 Լիազօր Ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Աճէմեանիս խան. 12, 1[illegible], 14

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1862ԻՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ

ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ ՌՈՆԱԼԴԸՐ ՃԻՆՃԵԼ

Հիւլիէ խան, թիւ 2—3, Վոյվոտա փողոց, Ղալաթիա

Առաջնակարգ Ընկերութիւն մ'է սա, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և պատուաւորութեամբ համբաւաւոր։

ԹՆՆԻչ ԹԷՈՏՈՐ ՍԹԷՖԱՆՈՒ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1897 Յունիս 14էն սկսեալ մինչեւ ցնոր անօրինութիւն

(Բոլոր կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերքէն Կամուրջէն Պօղազիչիի երթեւեկութիւն

ժ. Վ. — Թ.

10 50 Բ. Ա.Դվ. Ենմ. Մզպ. Պէօյք.Թրպ. Ենք. Պօյճ. Բ.Հիսար պիտի հաղորդակցի 37
12 5 Ենմ. Մէզ. Պէօյ.Բիբէճ.Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Բ. Հիսար պիտի հաղորդակցի 40
1 — Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Պէյք. Բշ. պահ. Զպզ.Գնլ Ա. Հսր. Գնտ. Վնք. (Վնք. հաղորդակցելով Ուր.ները Զնկ. Պէյլ. Դզկ. Պէշիքթաշ 45
1 15 Ենմ. Մզպ. Պէօր. Թրպ.Ենք. (Ենք. պիտի հաղորդակցի) Պէշիկ. 39
2 10 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Միրկ. Բ. Հիս. Զէպ ք պիտի հաղորդակցի. 43
2 30 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշ, պահ. Զպզ. Գնլ. Ա. Հ. Գանտ. Պէշ. Ա. Հիս. պիտի հաղորդակցի Ուր.ները 2.40ին Վնք. Զէնկ. Պէյլ. Դուզկունճուկ) 37
2 50 Բ. Ա. Դվ. Ենմ.Մէզ.Պէօյ.Թրպ.Ենք.ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ. Բ. Հս. Պէպ. Պշք. (Պէպէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի Ուրբաթները Արն. Դրչ. ՕրԹ. Պէշ. 44
4 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ԽսԹ. Միր. Պօյ. Բ. Հիս. Պէպ.Պշք. (Պէպ պիտի հաղորդակցի ուրբաթները Արն. Դրչ. ՕրԹ. 40
5 45 Ենմ. Մզպ. Պէօյք. Թարպ. Պէյզ. Ենք.ՍԹՆ.Գանլ.Պօյճ. Բ.Հս. Պէպ. Արն. Դրչ. ՕրԹ. Պէշ. 21
7 — Ենմ.Մէզ.Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Ենք. Մրկ.Բ. Հս. Պէպ. Արն. Դրչ. Պէյլ. ՕրԹ Պէշիք. (Պէյզօզ Զիր-զար շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) 19
8 15 Ա.Բ. Դվ. Ենմ. Մզպ.Պէօյ. Թրպ.Ենք.ՍԹՆ. Պօյ.Բ. Հիս,Պէպ. Արն. Դրչ.ՕրԹ. Պէշկ. 43
10 15 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ.Բ.Հ. Պէպ.Արն. (Բ .Պշք. ուր.ները Պէյզ. 33

Ամէն ուրբաթ երեկոները ժամը 11ին Մզպ.էն շոգենաւ մը ելնելով Պէօյ.Թար.Ենք. Միր կ. Բ.Հիս. Պէպ.Արն.ՕրԹ.Պէշիք. հանդիպելով կամուրջ պիտի իջնայ։

Ենիքէօյէն Կամուրջէն Պօղազիչի

11 5 Ենք.ՍԹՆ.Մրկ.Պօյճ. Բ.Հ. Պէպ. Արն. Դրչ. ՕրԹ.Պշք. 38
1 45 Ենք.ՍԹՆ.Մրկ.Պօյճ.Բ.Հ.Պէպ.Արն.Դրչ.ՕրԹ. Պշք. 18

Պէպէկէն Կամուրջէն Պօղազիչի

11 — Պէպ.Արն.Դրչ.ՕրԹ. Պշք 19
11 30 Պէպ. Արնվ. Դրչ. ՕրԹ. Պէշք. 33
12 — Բ.Հ.Պէպ.Ա.նվ.Դրչ.ՕրԹ.Պշ. 21
12 50 Բ.Հիս. Պէպ. Արն. Դրչ. ՕրԹ. Պէշ. Դպ. 19
1 35 Պէպ. Արնվ. Դրչ, ՕրԹ Պշք. 34
2 15 Պէպ. Արն. Դուր. ՕրԹ. Պէշ. 18
3 5 Պէպ.Արն.Դչ.ՕԹ.Պշք. 23
4 — Պէպ.Արն.Դուր.ՕրԹ.Պէշ.Դպ. բացի ուր. 18
4 40 Պէպ. Արն. Դուր. ՕրԹ. Պէշ. 45
5 15 Պէպ.Արնվ.Դրչ.ՕրԹ.Պշք. բացի ուր.է 34

Անատոլու եզերքէն Կամուրջէն Պօղազիչի

11 — Գնտ-Վնք-Զնկ-Պէյլ-Դզկ- 33
11 15 Պէյզ-Բշպ.Զպզ-Գանլ-Ա-Հիս-Գնտ- Վան. Ուրբաթները Զնկ- Պէյլ- Դզկ. Պէշ. 44
11 50 Պէպ. Վնք- Զնկ- Պէյլ- Դզկ- Պշք- բացի Ուրբաթէ 34
12 5 Պէյզ. Բշպ. Ե ք, Զպզ.Գնլ. Պօյճ. Բ.Ա.Հիս Գնտ. Արն. Վան. Զէն. Պէյլ-Դուզ-Պէշ- 23
12 40 Ա. Հիս. Գնտ. Վան.Զէնկ.Պէյլ.Դուզ.Պէշ. 33
1 10 Վնք. Զէնկ. Պէյլ. Դզկ. Պէշ. 23
1 30 Պէյզ. Բշպ. Զպզ. Գանլ, Ա. Հիս. Գնտ. Վնք. [Վնք. շոգ. պիտի հաղ. ուր-ները Զէնկ. Պէյլ. Դզկ. Պէշ. 45
2 10 Վան. Զէնկ. Պէյլէրպ. Դուզկ. Պէշ. Դպշ. բացի ուրբաթէ 21
2 55 Վնք. Զնկ. Պէյլ. Դզկ. Պշկ. բացի ուր. 33
3 — Պէյզ. Բշպճ. Զպզլ. Գնլճ. Ա. Հ. Գնտլ. Պշք. (Ա. Հ. պիտի հաղորդակցի) ուրբաթ օրերը Վնք Զէնկ. Պէյլպ. Դզկ. Պշք. 37
3 30 Ա. Հ. Գնտլ. Վնք. Զնկ. Պէյլպ. Դզկճ. Սկիւտ. բացի ուրբաթէ 39
4 30 Պէյզ.Բշպ.Զպզ.Գնլճ.Ա.Հս. Գնտ. (Վնք.էն կը հաղորդակցի) Ուրբաթները 4 45ին Մէզ.էն Պէօյ. Թրպ. Զնկ.Պէյլ.Դուզ.Պշք. 38
5 10 Վնք.Զնկ.Պէյլ Դզկ. Պշք. 39
7 30 Պէյք. Բշպ. Ենք.Զպզլ.Գնլճ.Մրկ. Բ.Ա.Հս. Գնտլ. Պէպ.Արն.Վնք,Զնկ.Պէյլ.ՕրԹ.Դզկ. Պշք. հինգշաբթի օրերը ՕրԹ.Պշք. հանդիպելէ զատ Իսկիւտար ալ պիտի հանդիպի 23
9 — Պէօյք.Թրպ.Պէյզ.Բշպ.Զպզլ.Գնլ.Ա.Հ.Գնտ. Վն. Զնկ. Պէյլ. Դզկ. Իսկ. 18
9 30 Գնտ. Արվ. Զնկ. Պէյլ. Իսկ. բացի ուր. 81
10 15 Պէյզ.Ենք.Գնլճ.Ա.Հ.Զնկ.Պէյլ.Պ.ք.բց.ուր 38
10 20 Ա.Հս.էն ուղ.կամուրջ ուր.օրերը10 50ին 45
10 35 Դուզկ. (բացի Ուր. 42
11 — Դզկ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է 19
11 10 Վնք.էն » » » » 21

Ամէն ուրբաթ ժամը 10 40ին Մզպ. շոգենաւ մը ելնելով կամուրջ պիտի իջնէ հանդիպելով Պէօյ. Թար. Պէյզ. Բշպ. Զպք. Գանլ. Ա.Հ. Գանտ-Վան. Զէնկ. Պէյլ. Դուզ. Իսկ.

(Բոլոր կիրակի օրերէն) Կամուրջէն Սեւ ծովուն եզերք երթեւեկութիւն ժամը

12 45 Պէշ. ՕրԹ. Արվ. Պէպ. Բ.Հիս. Միրկ.Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենիմ.ուրբ. Պէյզ. 37
2 30 Պշք,ՕրԹ,Դրչ.Արն,Պէպ,Բ,Հ,Մրկ,Ենք,Թրպ, Պէօյ, Մզպ, Ենմ, 40
3 30 Դպշ, Պշք. Դզկ. ՕրԹ. Պէյլ. Դուրչ. Զնկ. Արնվ. Գնտ. Ա. Բ. Հս. Գնլ. Միրկ. Ենք. Բշպ. Պէյզօզ Թրպ.Պէօյ.Մէզ.Ենմ. 19
4 — Պշք.ՕրԹ.Դրչ.Արն.Պէպ.Բ.Հս.Պօյճ. ՍԹՆ. Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.Ենիմ. 21
5 Դպշ.Պշք.Դզկ,Պէյլ.Զնկ.Վնք.Արնվ,Գանտ. Ա.Բ.Հս.Գնլճ,Զուպուզ,Բշպ,Պէյզ. 23
6 — Դպշ.Պշք.ՕրԹ.Դրչ.Արն.Պէպ.Բ.Հս. Մրկ. Ենք. Պէյզ.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.Ենմ.Դվզ.Ենք 43
7 — Պշք. Դզկ. Պէյլ. Զէնկ. Արն.Գնտ. Բ.Հս. Պօյճ.Գնլ.Ենք.Պէյք. Թրպ.Պէօյ: ուր.Մզ. 18
8 30 Պշք.ՕրԹք.Արնվ. Պէպ.Բ. Հիս.Միրկ.Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենիմահալլէ 33
10 — Ենք. Թրպ. Պէօյ. [illegible]զպ. Ենմ, Դվ.Ենք ուրչաԹ օրերը 9 25ին Պէշ. ՕրԹ. Արն. Պէպ.Բ.Հ. Միրկ. Ենք.Թար. Պէօյ. Մէզ. 40
10 5 Պշք. ՕրԹ. Դրչ. Արվ. Պէպ. Բ.Հս. Պօյճ. Մրկ, ՍԹՆ, Ենք, Թրպ, Պյք. Մէս. Ենմ. 37
10 55 Պէպ.Բ.Հս.Պօյճ.Միրկ.ՍԹէՆ. Ենիք. Թրպ. Բիբէճ.Պէօյք.Մէզ. Ենիմ. 43
11 30 Ենք.Թրպ.Պէօյ.Մէզ.Ենիմ. (Ենք.է Պէյզ. գացող շոգենաւին հետ հաղորդակցելով 45
11 40 Պէպ.Բ.Հիս.Պօյճ.Մրկ. ՍԹՆ Ենք. 38

Կամուրջէն Պէպէք երթեւեկութիւն ժամը

12 10 Ուղղակի Բ. Հիսար բացի ուրբաթէ 19
1 — Ուղղ կի Պէպէք 34
2 30 » » 23
3 30 Ուղղակի Պէպէք բացի ուրբաթէ 18
4 Ուղղակի Պէպէք 45
10 35 Պշք.Օր.Դրչ.Արն.Պէպ. Գնտ.Ա.Բ.Հս.Պօյճ. Գնլ.Զպզ.Ենք. Բշպ. Պէյզ. բացի Ուր. 23
11 15 Դպշ.Պշք.ՕրԹ.Դրչ.Արն.Պէպ. Բ.Հ. Պօյճ. Ենք. 18
11 45 Պշք.ՕրԹ.Դրչ.Արն. Գնտ-Ա. Հս. 19
12 15 Պշք.ՕրԹ.Դրչ.Արնվ.Պէպէք. 33

Կամուրջէն Անատոլու եզերք երթեւեկութիւն ժամը

12 — Ուղղակի Գանտիլլի 34
1 — Պշք. Դզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք.Գնտ. Ա.Հիս. Գնլ. Զպզ. Բշպ. Պէյզ. Մզպ.Դավազներ 44
1 20 Պէշիք,ՕրԹ.Պէյլ-Զէնկ.Վնք. բացի ուրբ. 21
2 50 Իսկ.Դզկ.Պէյլ.Զէնկ.Վնք.Գնտլ.Ա.Հ. Գնլճ. Զպզ. Բշպ.Պէյզօզ ուր. Թրպ.Պէօյ.Մզպ. 38
2 40 Ուղղակի Ա.Հիս. բացի ուրբաթէ 39
4 20 Պշք.ՕրԹ.Պէյլ. Զնկ.Վնք. (ուր. Պէպէք 4
4 40 Ուղղ կի Վանիքէօյ բացի ուրբաթէ 39
8 35 Պշք.Դզկ.Պէյլ.Զնկ.Վնք.Գնտ. ուր.8 45ին Ա.Հիս Գնլճ.Զպզլ.Բշպ-Պէյզ. Պէօյ. Մզպ. 34
9 — Պէշիք. Գնտ. Ա. Հիսար Գնլ. Զպզ. Բշպ. Պէյզօզ բացի ուրբաթէ 38
9 30 Պշք.Դզկ.Պէյլ. Զէնկ. Վանք. Գնտ. Ա.Հ. Ուրբ. օրերը 20 վայրկեան վերջը 45
10 15 Իս, Դուզկ. (բացի ուրբաթէ) 42
10 20 Պէշք. Գնտ. Ա.Հս.Գնլ. Զպզ.Բշպ. Պէյզ. Մէզ. Բ.Ա. Դավազներ 39
10 30 Պշք. Պէյլ. Զէնկ. Վնիք. Ուրբ. օրերը 20 վայրկեան վերջը Դպ.Դզկ. Գնտ. Ա.Բ.Հս. Պօյճ.Գնլճ,Ենք.Բշպ-Պէյզ. 21
10 40 Իսկւտ.Դզկ. (բացի ուրբաթէ) 41
11 — ՊէշքԴզկ.Պէյպլ. Զնկ.Վանք.Պէպէք բացի ուրբաթէ 34
11 20 Գնտ.Ա.Հս.Գնլ. Զպզ.Բշպ. Պէյ. ուրբաթ օրերը Դուզկունճուզ 44
12 — Պէշ. Դուզկ. Պէյլ. Զէն. Վան. Արնվ. 21

COMP[illegible] RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 21 2 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին ետ միջօրէի։
Գշ. 22 3 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սո բհանդակ ժամ 2ին յետ միջօրէի, [illegible]
Դշ. 23 4 [illegible] Ալեքսանդրիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, [illegible] ժամը 11ին։
Դշ. 23 4 [illegible] սուրհանդակ, առաւօտ[illegible] 10ին։
Եշ. 24,5 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր 25 6 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հան Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ. — Յուլիս 22 Ք, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին 562

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅՆ Ա Ն և ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայէ և Պոնտոսի միջեւ կանոնաւոր ուղեւոր բեռնառ

Բաթում-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար

ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ

575 Մումհանէ փողոց Թ. 10

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Որ ամէն շաբաթ անխափան կ'երթայ Լիվերփուլ և Ամերիկա

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թ.նո
Ումպրիա	7718	Գոթնիտ	4581
Էթրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Ադլաս	2393
Բավոնիա	5587	Սարակոսա	2166
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիատա	1899
Ալէբբօ	2143	Մորօզզօ	1855
Քէտար	1876	Քամբանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գազալոնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Չ. ՃՈԼԻ գործակատար

Thomas C. Joly

Ալեքսանդրիս խան, թիւ 401

Ղալաթիա 571

ՏԱՐ ԻՒՍ ՍԷՆԱԱՒ ՕՍՄԱՆԻԷ

Բէրէւ Բէ վէ Տօղրամա ֆապրիգասը վէ տէբօյիլերի Սիրքէ Գապու[illegible]

Մարբուճճըլարտա Բիւյիւք Ապրաս էֆէնտի խանընտա Նօ. 1։ || Սէտամա պալուքընտա Բէքեարէճիլէրտէ Նօ. 13

Խանէ ինշասը իչիւն լազըմ օլանգ հէր նէվ բէրեամէ վէ տօղրամա վէ սաիրէ եանի կալացտան վէ եախտա ֆապրիգա մաքինտէն կէչմէ տէօշէմէլիքլէր վէ բէնտէյէնմիշ յամայալը չիյտէնէ զաբլամալար. հէր նէվ բասա վէ զօլթուգ սիլմէլէր վէ զարու բէրվազլարը, վէ էպնիէէնին իչ վէ տիշ Թաբաֆընա լազըմ օլան սիլմէլէր վ. օյմալար, տանթէլալար, տօղրամալար վէ դայրիհիւմ. մէզքիւր ֆապրիգատա պուլուսը մաքինալարը իլէ մունթազամ վէ նէվուսուլ տէսուիէսիւ բտա իմալ օլունուպ, նէֆասէթ վէ զէրաֆէթը ֆէվզ էլատէսի իլէ պէրապէր, բէզապէթ զապուլ էթմէզ տէրէճէտէ էհվէն ֆիաթլա ֆիրուխթ օլունմազտա տըր, միւֆրէտաթր պախտա կէօսթէրիլէն բէրեամէ վէ տօղրամալարըն իշլէնմիշլէրի սաիր մահալտէ ֆիրուխթ օլունան խամ բէրեամէ ֆիաթընտան տահա էհվէն սուրէթտէ սաթըլմազտա տըր.

Մէզքիւր ֆապրիգատա ղանէթ ճէսիմ պիր բէրեամէ տէբօզիթօսու տախի պուլունտուղունտան, էվ եաբտըրմագ արզու խտէնլէրին պէհեմէհալ պիր տէֆա մէզքիւր ֆապրիգաեը գիւարէթ էթմէլէրի բէնտէյէրինէ եուզտէնիւզ նիապէթինտէ ֆախտէլէրի օլաճաղը պէտէհի տիր.

Մէզքիւր ֆապրիգա կէօսթէրիլէն բյան վէ նիւմունէ իզըր, էվ ին.սասընը տախի Թէահիւտ էտէուպ, մալ սահիպինէ ասլա զիհան կէօսթէրմէզ։

Պունլարտան մատէ հէր նէվ էլպիսէ վէ Թահթա վէ պոեա ֆըրչալարը իլէ չամաշըր մանտալլարը տախի իմալ վէ ֆիրուխթ օլունուր. 514 17—52

EMULSION SCOTT

ՍԳՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է

ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ

ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։

Ամենէն ախորժահամ ձկան իւղն է «իբօֆօսֆիթ տը շօ է տը սուտ» ի հետ խառնուած։ Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԼԸ (սըրաճա),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
և ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակատաք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԵԼ

Արտօնատէր Կ. Ս. ԽԻԹԻՒՃԵԱՆ